

Tingfólk fyri friði

Ráðstevnan í Keypmannahavn var prógv um, at meginparturin av norðurlendsku politikarunum vilja arbeiða fyri, at Norðurlond verða kjarnorkuvápnafri



Anker Jørgensen, fyrrverandi forsætisráðharri í Danmark, lýsti stevnuna at verða byrjaða

Norðurlond sum kjarnorkuvápnafritt øki er nú eitt mál, sum so at siga allir politikarar í Norðurlondum vilja viðgera í álvára. Og teir flestu taka undir við, at arbeiðast skal fyri, at eingi kjarnorkuvápn eru, verða brúkt ella goymd í økinum.

Tað var ein niðurstøðan á norðurlendsku tingmannaráðstevnunni á Christiansborg í Keypmannahavn í seinastu viku. Yvir 100 politikarar úr øllum Norðurlondum komu har saman at tosa um Norðurlond sum kjarnorkuvápnafritt øki. 81 røður voru at hoyra.

Beint fyri stevnuna varð ein veljarakanning kunngjørd, sum visti, at 72 prosent av danska fólkinum tekur undir við uppskotinum.

Hvussu stóra undirtøku uppskotið eisini fær millum politikarar, kom týðiliga fram á ráðstevnunni. Ogvuliga fá settu seg beinleiðis upp móti. Serliga vóru tað høgrapolitikararnir í NATO-londunum Danmark, Noregi og Íslandi, sum mutaðu imóti og mæltu til at visa



Fleiri av teimum kendu norðurlendsku politikarunum vóru við. Her er tað Olof Palme, forsætisráðharri í Svøríki, sum er talsmaður fyri kjarnorkuvápnafrium Norðurlondum. Tá hann hevði havt orðið, fró hann út um og heilsaði friðarfólkunum

hógv. Teir vildu undir øllum umstøðum hava trygd fyri, at ikki varð skakað við NATO-límskapin. Sjónarmiðini, ið gingu aftur í røðum teirra, vóru, at hetta ikki var so neyðugt, tí eingi kjarnorkuvápn eru í Norðurlondum, at slík avtala einki er verd, um krigg bræstur á og so Sovjet-ræðsla. Men betri uppskot høvdu teir ikki um, hvussu Norðurlond kunnu gera sitti fyri at tryggja heimsfriðin.

Serlig stevna

Teir flestu politikararnir hildu hetta vera eitt gott hugskot, sjálvt um summir í orðum vóru meira varnir enn aðrir.

Hetta var fyrstu ferð, at norðurlendskir politikarar hava hildið stevnu um eitt slíkt mál. Hildin varð ein serlig stevna, tí í Norðurlandaraðnum er ikki loyvt

at viðgera trygdarpolitiskar spurningar. Frammanundan varð avgjørt, at stevnan ikki skuldi taka støðu til uppskotið um Norðurlond sum kjarnorkuvápnafritt øki. Politikararnir skuldu bara skifta orð og koma fram við sjónarmiðum.

Burtur úr hesum kom eitt sakligt orðaskifti.

Øll Norðurlond

Spurningurin um, hvat tað kjarnorkufria økið skal umfata, varð sjálvandi eisini viðgjørdur. Bæði grønlandingar, føyoyingar og onkir Íslandingar hildu ikki, at tað bar til at slita Norðurlond sundur og lata økið bara umfata skandinávsku londini, tí søguligar og mentanarligar orsøkir eru til, at londini eiga at standa saman. Kjarnorkuvápnafria økið skal umfata øll Norðurlond, sjálvt um økið harvið verður í fleiri þertum skild sundur av stórum havøkjum.

Sjálvt um ráðstevnan ikki hevði myndugleika til at taka avgerðir, kom okkurt burtur úr. Aðrenn stevnan endaði mælti Anker Jørgensen fyri teir norðurlensku flokkarnar til at setast skuldi ein norðurlendskur embætismannabólkur og ein millumtjóða tingmannabólkur at arbeiða víðari við uppskotinum um Norðurlond sum kjarnorkuvápnafritt øki. Hetta tilmæli fekk góða móttøku. Eisini varð tosað um at halda nýggja ráðstevnu aftur av sama slag, í seinasta lagi um tvey ár.

Heilsanir

Úr øllum herðashornum komu heilsur til ráðstevnuna. Friðarrørslurnar í summum Norðurlondum settu nakrar dagar fyri stevnuna eina heilsu í

bløðini, sum fólk og felagskapir skrivaðu undir. Tað var ein heilsan, sum vónaði, at stevnan kundi vera eitt stig á leiðini at fáa Norðurlond til sáttmálabundið kjarnorkuvápnafritt øki.

Henda heils varð eisini í føroysku bløðunum. Úti við 1000 fólk skrivaðu undir. Eitanin var, at allar undirskriftirnar skuldu handast á ráðstevnunni, men ikki bar til, tí umboð fyri friðarrørsluna fingu ikki atgongd til stevnuna. Tingmennirnir fingu kortini undirskriftirnar, ið vóru byttar út til teirra.

Útisetar fyri friði

Eisini onnur heilsaðu stevnuni. Skriv komu frá fleiri felagsskapum nær og fjar. Ung fyri friði komu við blómum, og uttan fyri Christiansborg var stórir friðarfundir við røðum, sang og tónleiki í tímavis. Friðarfólkini gjørdu eisini manngarð uttan um Christiansborg. Millum teirra vóru eisini Útisetar fyri Friði, ið eins og hini gingu við floggum, dreglum og kyndlum. Fleiri túsund fólk vistu á henda hátt, at Norðurlond sum kjarnorkuvápnafritt øki er eitt folkakrav.

Leygarkveldið, tá stevnan var av, skipaðu Útisetar fyri friði fyri fundi í føroysku hølunum um Føroyar og øll Norðurlond sum kjarnorkuvápnafritt øki. Har vóru við bæði politikarar og umboð fyri friðarrørsluna. Tí fundinum verður nærri greitt frá týsdagin.

randi

